

FEJÉRMEGYEI NAPLO

Melyben:		Vidéken:	
1 óra	1 K.	1 óra	1-50 K.
3 óra	3 K.	3 óra	4-50 K.
6 óra	6 K.	6 óra	9 K.
1 óra	12 K.	1 óra	18 K.

Megjelenik minden hétköznap este
3 órakor.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
Szent István-tér 1.

Egyes szám: 4 fillér.

Hirdetés díjszabás szerint.

Felelős szerkesztő és lap tulajdonos: Baranyay László.

Husfogyasztás és hustermelés.

Megbízható statisztikai adatok szerint a marhahusfogyasztás a háborús évek alatt oly mértékben emelkedett, hogy a szarvasmarhaállomány természetes szaporódása nem fogja fedezni Magyarország 400.000 tonnára rugó marhahus szükségletét. A hiány már is több, mint 165.000 tonna, még abban az esetben is, ha Ausztria husszükségletét figyelmen kívül hagyjuk.

A hiányt tehát pótolni kell. De mivel? a mar sertésállományunkkal pótoljuk a hushiányt? Hiszen igaz ugyan, hogy a háború előtt, öt év átlagában 584.000 darab sertést vittünk ki Ausztriába, ez azonban a legjobb esetben is csak 58.000 tonna hushmennyiségnek felel meg, tehát Magyarország hushiányának a harmadát sem fedezi még abban az esetben sem, ha a sertésállományunk szintén nem apadt volna még máig legalább 25 százalékkal.

Nincs itt semmi menés. At kell termünk — és pedig nagyon sürgősen — a hussértés tenyésztésre, mert csak ez az egyetlen mód van, mely bennünket az állandó hushűség től megment s lehetséges teszi, hogy szarvasállományunkat ismét oda szaporítsuk, ahol a háború előtt állott.

Ha a háború előtt 1.400.000 mangolica koca helyett csupán egy millió szapora kocát tartunk s ha azok szaporúságát nem is tudjuk hamarosan országos átlagban 12,7-re emelni mint a németek, hanem csak 7,87-re, miként az osztrkok, már is 7.870.000 darab az évi szaporulat, amelyeket, ha csak 50 kg. átlagös sullyal értékesítünk, mint tesszük azt jelenleg is, már is 393.000 tonna húst állítunk elő: mivel pedig eddig sertéshusszükségletünk évente 160.000 tonna volt, a mutatkozó több mint 230 ezer tonna sertéshusfelesleggel nem csak pótolhatjuk saját marhahushiányunkat, hanem számot-

tevő mennyiséget adhatunk át Ausztriának is.

Az volna kívánatos, hogy a kismembek térjenek át a hussértés tenyésztésre, ami nem is látszik lehetetlennek, mert mindenütt ahol megismerték a szapora sertés előnyeit, rögtön rá is tértek annak tenyésztésére.

Nem volna lehetetlen előkéríteni azt az egy millió darab szapora kocát sem, csak akarat kellene hozzá. Ezer és ezer szapora koca és emse kerül mostanában vágóhidra, csak össze kellene ezeket gyűjteni s tenyésztésre kiosztani, már is megindulnának az ösvényen. A gyorsabb haladás

kedvéért attól se kellene visszariadni, hogy Németországgal csereviszonyba lépünk s elhozzuk onnét azt a 50—100.000 darab gyönyörű német emsét ugyanannyi mangalicáért. Ha csupán 100.000 darab szapora kocával kezdődik is meg a tenyésztés, már is 3—4 év alatt meg lehetne a millió koca s Magyarország nem szenvedne husszükséget, szarvasmarhaállománya hamar kiheverné a háború viharát s s rövidesen képesek volnának fedezni Ausztria-Magyarország rendes viszonyok között is évente körülbelül másfél százezzel emelkedő husfogyasztását.

Avilágháború.

Az oroszok.

Annak a téli offenzívának, amelybe Oroszország Kelet-Galiciában és a besszarábiai és bukovinai határon fogott, kardára már teljesen nyilvánvaló. Oroszország véptelen volt az ententének azt a megbízást teljesíteni, hogy a Balkánra eljuttva, segítségére legyen a szerbeknek, ellenük fordult Oroszország újra, ám csapataink áttörhetetlen védőfala mindenütt minden orosz támadást megüsit.

Színalmasak Oroszország erőlködései és a kilenyszeres tízenegyszeres rajvonalak, amelyek a mi ellenállásunkon véreznek el, az orosz ár és az orosz hadvezetés gonosz neuronikus hajlamainak áldozatai. Lehet, hogy utolsó erőlködése ez Oroszországnak, az is lehet, hogy a példátlanul macacs és szívós életű háboruban Oroszország még több kísérletet fog tenni, mindenféle eshetőségre el lehetünk készülni, ám annyi bizonyos, hogy az oroszral való hadjárat sorsa már eldőlt a múlt nyáron, amikor elfoglaltuk Lengyelországot, Litvániát és Kurlandot.

Az orosz hadjárat sorsa eldőlt akkor, amikor minden ha-

danyag, minden fontosabb várak és három koronatarományok a mi kezünkbe esett. Az orosz hadsereg ezt a vereséget csak a béke hosszú, hosszú ideje alatt tudná kiheverni, de semmiesetre sem egy akut háború alatt.

Az orosz hadsereget kildhetik még a mézárszékre, de ebben a háborúban az sohasem lesz ütközőképes, úgy értvén az ütközőképeset, hogy az egyszerűségi a győzelemre tesz képtessé. Embereknek és időnek bűnös tékozlása ez, ami a háború sorsán már nem fog változtatni.

Cettinje

Montenegro fővárosa birtokunkban van. Megvert ellenségét üldöző csapataink tegnap bevonultak Cettinjébe, a montenegrói király székvárosába. A város sértetlen, a lakosság nyugot.

Az olasz harctér.

Az olasz tüzérség a Judicariában Creto és Por községeket vette tűz alá. Ronconera az ellenség repülői bombákat dobott le, de nem okoztak kárt. Nago Rivától keletre szintén az ellenség tüze alatt állt. Tüzérségünk a Pontafeltől délre fekvő olasz baraktábor felgyújtotta. A tenger melléki harcvezetési szakaszon a tüzérharc mindkét részről tovább folyt.

Ifjusági előadások.

Pár év előtt már kísérletezett velük Szalkai direktor. Ha jól emlékszünk rá, nem is egyszer. Akkor feldölt az egész vállalkozás. Ennek a feldőlésnek pedig többféle oka volt. Ezek az okok pedig mind Szalkai direktorban és színészeiben voltak.

Ugy történt a dolog, hogy a direktor egyszer csak elhatározta, hogy ifjusági előadást rendez. Történt, igaz, valamiféle megbeszélés is a középiskolák igazgatóival, de ezek a megbeszélések aztán feledésbe mentek. A jó színész urak és nők nagyon letaksálták az ő fiatal hallgatóóságukat és nagyon vásári komédiákat csináltak; az igazgató meg — mivel, úgy látszik, nem volt szorosan kötött marsrutájja és nagyon nem volt érzéke az ilyen dolgok iránt — hamarosan lecsuszott a kellő erkölcsi nivőről; erre aztán az egyik iskolánk derék igazgatója egyszerűen tiltotta ifjuságát az ifjusági előadásokról.

Most újra s egészen előről kezdődik a vállalkozás. Fodor igazgató erintkezésbe lépett a tanítézetek vezetőségeivel és a kölcsönös megbeszélések nyomán szombaton délután megkezdődnek az ifjusági előadások a János vitézzel.

A magunk részéről örömmel tekintünk ezek elé az előadások elé. Örvendetes-e vagy sem, most nem kutatjuk, de tény az, hogy a színház ma egyike a legfontosabb kultúrtenyészőknek. Valóságos élet-szükségleté vált. Elsősorban, igaz, szórakoztat, gyönyörködtet, de aztán nevelhet is, ronthat is, építhet és rombolhat, főleg az ifjuság lelkében. Ezért fontos az, hogy az ifjuság csak a neki való darabokat látogathassa. Az izlés nevelni, alakítani, teljesíteni lehet és kell s ez a színház mai berendezése mellett másként, mint az ifjusági előadásokkal, nem lehetséges. A felnőttek szórakozásai, sajnos, sokszor olyanok, hogy azok gyermekeknek nem valók. Az esti előadások már csak azért is károsak az ifjuságra, mert sokszor helyynak a késő éjszakába, mikor a gyereket nem igazni kell, hanem ágyba fektetni.

Ha már most, igen helyesen, újból hozzáfogunk az ifjusági előadásokhoz, nagyon óhajtandó, hogy ez komoly jó szándékkal, körültekintéssel, becsületesen történjék.

Először: a jelenlegi szinigazgató, ki — úgy látszik — iparkodik helyzete magaslátán állni, okvetlenül beszélje meg az egész programot az iskolák igazgatóival és tanáraival s feltétlenül alkalmozkodjék ezekkel a nagyműveltségű, jóakarátú, komoly embereknek a felfogásához. Az első lépés

a János-vitézzel nagyon szerencsés s általában helyes a terv, hogy a könnyebb, derültebb, az ifjúság lelkét könnyebben megfogó darabok megelőzzék a klasszikusokat, melyeknek az előadása szintén tervebe van véve. Felétlenül és szigorúan betartandó elv, hogy ebbe a műsorba ne vélessék fel semmi ináncens, semmi érzékre, alsóbb ösztönökre spekuláló, az ifjúság lelkére és izlésére káros alkotás. Az újabb, léha, céda, üres operettek feltétlenül mellőzendők. Ismerjük a mai színházak reper-toárját s tudjuk, hogy a legbiztonságosabb, kifogástalanul fehér darabokból évek egész sorának műsorát össze lehet állítani.

Másodsor: a szintársulat tagjai ezeken a délutánokon némiképen igazán a *múrsa papjainak* tartásuk és érzékük magukat. Már a pogány is azt tartotta, hogy res sancta puer, a gyerek szent dolog. Ez kettőt jelent az előadókra. Először azt, hogy az előadásban ne forduljon elő egy szó, egy mozdulat, egy gesztus, mely nem az ifjúság szemé elé, vagy jüllőnek való. Másodsor a színészek felelődjék el, hogy kisebb belépődíj ellenében játszanak s becsüljék meg a publikumukat és *önmagukat* azzal, hogy komolyan vegyék a dolgukat. Szóval ne csapják össze az előadást. Ne felelődjék el, hogy a gyerek is jó, őszinte kritikus s velük ott lesz a kísérő tanári kar, a városnak ezen irodalmi, művészi téren legintelligensebb osztálya.

Harmadsor: *Az iskolák tegyenek meg mindent, hogy ezek az előadások az ifjúság kitartó látogatása következtében állandósíthatassanak.* Ezért esetében buzdítsák az ifjúságot a színházlátogatására. A mai kor emberében ugyanis nagy a hajlandóság a szórakozási helyek látogatására s erre mindig van pénz. Ha van, hát irányítsák ezt a pénzt úgy, hogy a jót, a tisztességet szolgáljuk vele. Többféle jó eredménye lesz ennek. Többek között: lecsillapítjuk a beteges moizlást s kéméni segitünk az ifjúság időnapelött veszni induló szeméit.

Negyedsor: *az iskolák tiltsák el egyszer s mindenkorra az ifjúságot az esti színelőadások látogatásától.* Az ő szórakozásáról most már teljesen megfelelő módon történik gondoskodás; este maradjon otthon s ne kanalazzon bele a felnőttek sokszor gyomorrontó életébe. Ennek, a többek között, az a hátszóna is lesz, hogy így jobban biztosítjuk a délutáni előadások publikumát.

Eber figyelmünket ígérjük ezeknek a tervbevett előadásoknak s e helyen mindig azzal a komolysággal fogjuk őket tárgyalni, amelyet nagy pedagógiai, erkölcsi és kulturális súlyuknál fogva megérdemelnek.

Szigma.

A háború mérlege.

A múlt év háború mérlegét összeállítani, úgy, hogy az eredmény azonnal szembeötlő legyen, elegendő az éveleji hadihelyzetet az év végeivel összehasonlítani.

A múlt év háború eseményeit több főfejezetre oszthatjuk. A fejezetek sorát megnyitják Hindenburg és Mackensen győzelmei Tannenbergnél, Suwalkinál és Lodznál. Ezek a győzelmek azonban nem jártak a kellő eredménnyel, mert Kelet-Poroszországnak egy keskeny csíkját még megszállva tartotta az ellenség. Ezenkívül ugyiszólván egész Galicia, Bukovina is orosz kézben volt.

A nyugati hátszázötven kilométernyi német defenzív fronton, bár nagyobb francia és angol támadások voltak, ezek azonban mind összeomlottak. A támadások különösen akkor voltak irrtározatos erők, amikor Olaszország biztosította az antántot, hogy szerződéses és szövetségi kötelezettsége dacára is a központi hatalmak ellen fog fordulni. Ez lehetővé tette, hogy a franciák az ofenzív határon összpontosított csapatokat elvonják és frontjuk balszármányát megerősíthessék. Csakhogy a német hadvezetőség számított ezzel és a franciák az ofenzív határon megújuló offenzívájára a champagnei és soissonsai csatákban érte el csúcspontját. Ez második nagy fejezete az elmúlt év háború történetének.

Közben az oroszok egészen előzőnőlték Galiciát. Seregük kétféle harcra számolt. Ezzel az irrtározat tulerővel a Kárpátok áttörését célozta az orosz hadvezetőség. A Nagy-Alföldön egyelőre sikerült a szerb seregekkel, ami még azt a mellékérdeményt is meghozta volna, hogy Románia is csatlakozott volna az antánt-hoz.

A Kárpátokban lefolyt küzdelmek minden rettenetességet és borzalmat, felülmúltak. A nyomás kivedésére jelentékeny számú német katonaság érkezett már januárban a Kárpátokba. Az oroszok a szoros hiábavaló ostromában oly irrtározat veszteségeket szenvedtek, hogy a német és magyar-osztrák hadvezetőségek ellentámadásra határozhatták el magukat. A terv kivételével Mackensen marsallt bízták meg. A világtörténelem legnagyobb katonai akcióját, amely május 2-án történt meg, „goriceai áttörésnek” nevezi a katonai történelem. Ami ezután történt, az mindenkinek élénk emlékében él. Kiűzték az oroszokat az egész Galiciából és ugyiszólván egész Orosz-Lengyelországot meghódítottuk.

Az antánt kapkodott. Újból a Dardanellák forszírozására határozta magát, hol mint azelőtt, most is a legsúlyosabb veszteségeket szenvedte, anélkül, hogy

a legkisebb eredményt tudta volna elérni. Az egész expedíció kudarcot vallott. Május végén megüzente a hűtlen szövetséges Olaszország a háborút a magyar-osztrák monarchiának. Hét hónapja tart a háború; azóta számtalan támadást intéztek szikla- és acélfrontunk ellen és mindannyiszor véres fejjel verték őket vissza.

Az őszre úgy alakult a helyzet, hogy Szerbia lett a főhadiszínter. Katonapolitikai szempontból Szerbia legizása volt a legfontosabb. Ez is megtörtént. Szerbia megvan semmisítve és a sefeg maradványa tanácsalannul bolgong idegen ország hegyei között.

Az antánt, amikor látta a szerbiai offenzíva íhesszemenő következményeit, százezer főnyi segítő csapatot küldött Szolnikba, de már akkor elkésett.

Az év utolsó napjaiban az eddigi eredmények megkoronázták a törökök, akik az antántot végleg kiverték Gallipolból.

Ezek a múlt év háború eredményei.

-Az elbocsátott fiatal népfelkelőket nem sorozzák a háború után.

A háború óta többször merült fel már az a kérdés, hogy azok a fiatal emberek, akik még nem érték el a sorozási kötelezettség határát és a háború folyamán a népfelkelői szemlén alkalmatlanoknak minősítettek, kerülnek-e még sorozásra a háború befejezése után, vagy nem?

A kérdésre most Karácsony hadügyi államtitkár válaszolt e hónap 5-ikén kell korrendeletével, amelyet valamennyi törvényhatóságnak megküldött.

A rendelet a következőket közli:

A törvényutatisása I. rész, 74. § 3. pontja utolsó bekezdésének az a rendelkezése, amely szerint a január és február hónapban a vegyes felülvizsgáló bizottságok előelőállítottakra nézve, akik már a III. korosztályban állnak és alkalmatlanoknak találtnak, végérvényes határozatot kell hozni, a háború tartama alatt is érvényben van és a felmerülő esetekben a védjörvényi utatisítás ezen rendelkezése szerint kell eljárni. Ez az eljárás alkalmazandó most már az 1893-ban születettek vonatkozásban

és ugyanugy kell, illetőleg kellett az 1892-ben születettekkel eljárni.

Eszerint a mostani sorozásokon alkalmatlannak talált fiatal népfelkelőknek, akik még nem érték el a szolgálási kötelezettség korhatárát, a háború befejezése után nem kell újabb sorozásra menniük.

Honvéd hőseink.

László János 390 katonai gyalogezredből úzódték azok közül a fardadtalan s utóköz katonák a szertartók, akik mindenkor arra törekedtek, hogy az ellenségnek kár okozzanak szaktudatlan honvéti szolgálata által különösen a területen hisen s adatokhoz tett vissza. Földet nem ismerő elszántága jutalmául a 2. oszt. ezüst vitézségi érdmet kapta meg.

Az ellenség minden ébersége ellenére állásig lopódzott előre itt nagy nehézségek között egy házir gyújtott fel, ami által az ellenség egyik támaszpontját veszítette el, mi pedig célpont-hoz jutottunk.

Arra a kérdésre, mikor szabad előre tolt maroknyi csapatrészek az ellenséges tulerő elől meghátrálnia katonáink javarésze „sohá” val felelt mindenáron kitart a megparancsolt őrhelyen ekként biztosítva csapatukat. Ilyen hős volt a 17-ik népfelkelőgyalogezred Ofner János nevű őrmestere is. A Dunajec biztosítása során Pasiéka közelében előretolt tábori őrségnek volt a parancsnoka. Az ellenség megpillantotta őket s erre heves tüzesöt árasztott feléjük, ám Ofner szírdáron kitartott s halálmegevesítésével új bátorságot öntött embereibe. Végre is golyó ment a nyakán keresztül s megölte. Már a groesycői ütközetben körültekintő és bátor szakaszparancsnokként vált ki, amiért meg is dicsérték. Eleste után az I. oszt. vitézségi érdmellel adóztak az iránta való kegyeletnek.

SÖVEGJARTÓ vászonáruháza. Barátok épülete.

Nagy választék

fehér és színes barchetok karton, schiffon és damastból. Különbözőféle vásznak, törölközők, abrosz, lepedők és zsebkendők. Ágy- és asztalterítők, szőnyeg- és matracsövetekből.

OLCSÓ szabott árak.

Dr. Prohászka Ottokár hadiárvaház.

Dreher tizezer koronát adományozott.

Szücs Jenőné alispánné lelkes gyűjtése hozta meg az első tizezer koronás adományt, amelyet Dreher Antal föld-birtokos adott. A tizezer koronás adomány tegnap érkezett meg s a Fejérmegyei Tanközpénztárban helyezték el.

Szücs Jenőné alispánné fűradozása egy másik nagyobb összeget is hozott a hadiárvaházra. Ezer koronát küldött a hadiárvaház megalom pénztárához. Ezen összeget a következők adományozták:

Gróf Festetics Sándorné 100 K, gróf Festetics Sándor 100 K, gróf Karolyi Józsefné 100 K, gróf Karolyi József 500 K, özv. gróf Karolyi Gyuláné 100 K, gróf Bathhányi Gyuláné 100 K, összesen 1000 korona.

Kislángon

Magyar Sándor plebános 155-40 koronát gyűjtött.

Dunapentelén.

Ligday Károly plebános lelkes gyűjtésével 906-82 K. jött be a hadiárvaházra. Dunapentelén is, igazán szépen bizonyította, hogy mennyire szereti és tiszteli a főpánszert és hogy mily meleg szívet karolja fel a hadiárvák ügyét.

Tordas

13 koronát küldött.

Válon

szintén lelkesedéssel karolták fel a hadiárvaház ügyét Chay Antal plebános vezetésével. A gyűjtés, amelyben Bischofné Pflaume Maria, Szabó Vilma, Chatel Margi, Petrik Margó, Kakas Mariska, Vindisch Irén, Ravasz Mariska, Molnár Juliska, Ravasz Róza és Berényi Jolán buzgólkodtak, 435-61 koronát eredményezett.

Adony,

amely igazán páratlanul áll a gyűjtésben, ma harmadszor küldött pénzt a hadiárvaházra. Csön-gedy Gyula esperes-plebános 114-20 K. küldött.

Zichy Lujza grófnő (Pécs) 50 K, Zichy Viktoria grófnő 50 K. küldött.

— Köhögés és rekedtség ellen a legjobbnak bizonyult háziszser a dr. STÖRK-féle komprimált mell-pasztila. Egy doboz ára 50 fillér. Kapható Szüts Róbert „Magyar Korona” gyógyszerárában, Székes-
fehérvár, Városháztér.

HIREK

Naplójegyzetek.

A szociáldemokraták házi lapjánál a Nevszaváknál baj van. Megrovásai kalandban részesítik Csizmadia Sándort a csizmas, de író parasztot, hogy hát erre meg arra, ne irrogasson ide meg oda. „polgári lapok”-ba, mert hát ezt pártkongresszusi határozat tiltja. Aláírva: Buchinger Manó. Csizmadia Sándor ugyilátszik szökni akar tőlük és most visszareklá-málják. Ne írjon sem ide, sem oda, hanem mindig és kizárólagosan csak emide: a szociáldemokratákhoz. És ezt megiezen neki és más hasonlóról társaink szigorú parancsokban. És aláírják: Buchinger Manóval.

Az új személyi része egészen jelentektelen. Csizmadia Sándor úgy van a lantot mint közepes poétáink minden átlagos mása. Néha rátalál egy-egy világró vagy mekópó hangra. Ha egészen elemeul is, vagy a Nepszavába temetkezik a nagy nyilvánosság előtt, az iradalom tőle-nemben nem fog folytonossági hiány szakadni. A dolog elvi része már fontosabb, mert az írói szabadság révén a lelkiismeretsza-badság kérdését szolgálja. Az a lelkiismeretszabadság, amelynek tisztelt demokraták máskor annyira oktan s lármás szószólói a tekintély elvével szemben.

Azonban az is lehet, hogy te-lekezett kérdés lappang a szörny-level mögött. Buchinger Manó, Jászai Samu, Kunfi Zsigmond, Garami Ernő, Rónai Zoltán, Goldner Adólf, Weltner Jakab és a többi Jakabok mellett szívesen tartanak meg ezt a szűléseit, fogva igazi Sándort kirakni kereszténynek a szociáldemokrata boltsházban.

— Katonai kitüntetés. Nemes Angyalossy Árpád 69. gyalogez-redbeli századost ismételtén a Signum Laudisszal tüntették ki az ellenség előtt tanúsított vitéz magatartásáért.

— Vidéki előfizetőink egy-része tévesen küldte be az elő-fizetés megújítását, amennyiben megfelekezett arról, hogy a lap vidéki előfizetése nem 12 kor, hanem 18 kor. Kérjük az illetőket, hogy a hiányt pótolni szíveskedjenek.

— Csavargásért a bírósághoz. Lukács Erzsébet helybeli leányzó közismert alak a rendőrség előtt csavargásaiért. Lukácsot ismét ebben a bűnben találta a hatóság. Az új törvény értelmében most már a járásbírószág fogja elítélni. Talán ez majd használ.

— Duhajkodók ostoba tréfája. Valamikor a régi jó világban volt szokás a görbe éjjelezést azzal be-fejezni, hogy a cégtáblákat le-szedték a boltokról és stilszerűen összekeverve visszarakták. Egye-seknek ugyilátszik még világhá-boru alatt is van kedvük az ilye-mihez. Leisszák magukat a sárge-földig, s akkor nekiallának a hülve vloceknek. Az éjjel dr. Riffer Géza Rákóczi uti lakásáról szedték le címáblat. Hasonló módon bán-tak el a József-utca sarkán levő útlel cégtáblájával is. A duhajko-dóknak meg ez nem is volt elég, hanem ráadásul összetörték. A rendőrség keresi a bőrükben meg-férni nem tudó alakokat.

— A szegény gyermekeknek. Husar Erzséke ruhat küldött a szegény gyermekek részére. Az adományból egy többgyermekes családot segítünk meg. A jószí-vek adományait továbbra is várjuk.

— Mennyiba került az enten-tenek a Dardanelláknál folytatott akció. A nagy szövetség költ-seget a Dardanellák elleni had-műveleteknek körülbelül öt-milliárd markára becsülték. A hadihajókban és kereskedelmi hajókban támadt veszteség ebbe az összegbe nincs beleszámítva.

— Lapok a baronfit. Mohácsi Istvánné Löwöds utca-15. szám alatti lakos az éjjel valami zajra felebredt, kiment az udvarra, ahol a baronfit ő körül egy asszonyt talált. Özv. Varga Ferencnének mondta magát s leghatározottabban tiltakozott az ellen, mintha ő ba-ronfit akart volna lopni. A rendő-rség elé került, ahol azt mondta, hogy esse agában sem volt lopni. Önmagában akart valami rosszat tenni, azért ment Mohácsiék portá-

jár. A képtelen magyarázatot ter-mészatesen a rendőrség nem fo-gadta el, s így Vargánéknak mégis csak be kell ismernie, hogy tyukra fejt a foga. — Özv. Szejártó Jó-zsefné Öreghegyi lakosnál szintén tyuktolvajok jártak, s 50 korona értékű baronfiát elemelték. A ren-dőrség keresi a tolvajt. A baronfi. élelmiszertolvajlás napirenden van, s ugyilátszik nem sikerül a tet-te-seket kézrekeríteni.

— Megcsipték a kis szőkevényt. Ne tessék megőrülni, nem fiatalko-ruró! van szó. Illetve mégis arról, mert még csak néhány éves a víz-vezetékünk. Azzal vádolták a mi drága fiatalokru bűnösünket, a víz-vezetékét, hogy szökik. A csővekből kiszökik a víz a földbe. Meg is csipték a kis huncutot, amikor már száz köbméterben megszökött. A szakértők elé került a vádiótt, de nem íjétt meg, kitűnően védte min-det. Azt mondta, hogy csinálták volna jobban a hálózatot, hogy ne lehetne kiszökni belőle. A szakér-tők persze most azt mondják, hogy most már reudben lesz min-den, meg van a baj gyökere. A hitetlen laikusok azonban a fejüket rázzák. De nem is csodáljuk, hiszen már annyi minden okkal megma-gyarázták a vízvezeték baját, de segíteni nem tudtak rajta. Nem lehet tehát rossz néven venni, ha a hálózatiba felfedezése után sem várunk javulást.

— Nincs több gumisarak. Mi-niszteri rendelet közli, hogy jannár 15-ike után lefoglalják az ország-ban található összes gumikészle-teket, beleértve az iparszerűleg föld-igazított gumiarúkat is. Érdekés az a tülekedés, ami a gumisarkok körül jelentkezett. Hónapok óta alig lehetett már gumisarkot kapni. A jobbfejta gumisarkok: Berson, Palma, Szultán teljessen kimentek a forgalomból. A rendelet hírére a nagyobb cipő- és bőrkereskedők

Székesfehérvár
szab. kir. város

APOLLO-színháza.

Pénteken és szombaton, január 14 és 15-én:

A néma kastély

Detekatív történet 2 felvonásban.

Messter hirradó 39. sz. (akt.)

Előadás 6 és 9 órakor.

Rendes helyárak.

Petár király belgrádi konakjából
eredeti filmek legközelebb
zsákmányolt
bemutatóra kerülnek az **Apollóban.**

híhetetlen áron összevásárolták az itt ott található silány minőségű gumisarkokát. Három-négy koronát is adtak egy ilyen gumisarkért, abban a biztos föltevésben, hogy ők legalább is ennek az árnak a dupláját kapják - majd azoktól az elkényeztetett uraktól és uriaszonyoktól, akik nem tudnak gumisarkok nélkül járni.

— A világháború költségei a lefolyt 17 hónap alatt keresztszámban 160 milliárd K-ra rúgtak. Ezzel szemben az összes hadviselő államok adóssága 1914. júliusában 100 milliárd koronát tett, amely összeg a következőképp oszlott meg:

Ausztria-Magyarország	18
Németország	35
Anglia	41
Franciaország	21
Ország	25
Olaszország	7

A mostani világháború költségei havonként mintegy 9 milliárd K-t, naponként mintegy 300 millió koronát tesznek. Az 1870-71. évi háború költségei mindkét félre nézve együttesen 3 milliárd koronára rúgtak. A háború 8 hónapig tartott és így egy-egy napra 15 millió korona jutott. Az orosz japán háború 16 havi tartama alatt 9 milliárd K-t nyelt el, ami egy-egy napra 17 millió K-t tesz.

— **Visszaállítják a vasárnap munkaszünetét.** Harkányi János báró kereskedelemügyi miniszter — mint értesülünk — megfontolva tárgyává tette, hogy a vasárnapi munkaszünetet visszaállítsa és ezzel egy a vallásos érzésnek, mint a kereskedelmi alkalmazottak vasárnapi pihenőjének eleget fog tenni. Az utóbbi időben úgy az iparvállalatoknak, mint a kereskedőknek sikerült a termelést és a forgalmat akként szabályozni, hogy a vasárnapi munkára nagy általánosságban már alig van szükség és így nincs semmi akadályos annak, hogy a vonatkozó törvények és rendeletek előbbi intézkedései visszaállítsanak. Egyébként is a kereskedők és iparosok csökkent létszámmal végzik a munkákat és ezek az alkalmazottak hónapok óta a normális időn túl szintén a kimerültség dolgoknak nap-nap után. Ez is erős érv amellett, hogy a vasárnapi munkaszünet ismét visszaállítsák.

— **A szibériai fogolytáborok.** Az amerikai kormánynak egy megbízottja megtekintette a szibériai fogolytáborokat és a látottakról részletes jelentésben számolt be. Nagyobb fogolytáborok a következő helyeken vannak: Tomszk, Irkuck, Innokentjevankaja, Csita, Nikolszk Urijszsk, Rasdolnoja, Krasnojarszk. A táborok közül a nikolsz-urijjszki a legkezdettegesebb berendezése, ahol a foglyok tíz katonai orvos kivételével, mind legénységi állományhoz tartoznak. A foglyok itt arról panaszkodtak, hogy pénzküldeményeiket nem kapják kézhez. A kosztal is elégedetlenek. Krasnojarszkban foltozott fuszjáványtől ki a foglyok közül, de ennek sikerült gátat vetni. A tisztelt havonként ötven rubel zsoldót kapnak. Előzőképpen hányak velük és esti tíz óráig kimaradhatnak.

— **Ha csúns és kedves háborus emléket akar szerezn, vegye meg a miniatúr vértés vitéz szobrot három koronáért.** A rokkant katonákat segítő az emlékszóbor megszerzésével.

— **Társadalmi, tudományos szemléink között a Magyar Kultúra** havonként kétszer jelenik meg. Szerkesztőség: Budapest, VIII., Horánszky-utca 20. szám.

IRODALOM.

— **Apologiai vitaközlők az igazság körül.** Irta: **Platz Bonifác dr.** Kiadta a Szent-István-Társulat. Ára 4 korona.

Az embernek szellemi és erkölcsi értékei körül a küzdelem sohasem volt élesebb, mint napjainkban. A tudománynak az az iránya, mely a természettudomány terén, is elhagyja a pozitív tények alapját s a költői látásnak terére lép, annyira megsebezte ma tudásunknak néhány ágát, hogy szinte nehéz megállapítani, mi tartozik az igaz valóság s mi a költői fantázia körébe.

Talán a leginkább inficiált rész a természettudomány területe, melynek téves irányai, hipotéziseivel, véletlen látszataival és rossziszemű tendenciáival a tények objektivitásának igazságával száll szembe a tudós szerző, aki e művében négy évtized tudományos tapasztalatairól számol be. A minden modern ember számára érdekes mű a természettudományos problémák és igazságok valóságos lexikona.

— **Uj népiratkák.** A Szent-István-Társulatnak háromszáz füzetet meghaladó népiratkái között újabb ismét több művecske jelent meg így **Jehlicska** Ferenc dr. budapesti tanár tollából egyszerre négy füzet: A jó testvérek, Uralkodjunk fájdalomunkon, Gyenge lelkek és A pénz és a boldogság címűek, mindannyi az okos reális életfilozófiának valóságos kincsésze. — Egy-egy füzetnek az ára 20 fillér. Zsigovits Béla dr. Szenvedések iskolája címen igyekszik szik enyhíteni a magyar nép szenvedéseit. (Ára 30 fillér.) Novák Lajos Pázmány Péter életével ismeret meg (ára 24 fillér), Vargha Dániel dr. pedig II. Rákóczi Ferenc vallásos búzgalmatól festvonzó képet (ára 16 fillér), míg a legutolsó füzet Arpádházi boldog Margit életét tartalmazza (ára 24 fillér).

— **Babérlombok a hősök sírjára.** Elmelkedések és imák a világháborúban elesett hősök hozzátartozóinak vigasztalására. Ara csinos vászonkötésben 1 K.

— **Alig van család, melyet a gyász szomorúsága ne borítana be a mai nehéz napokban.** Mindenki ezri a szörnűy véraldozat súlyát, amelyet hős katonáink hoznak hazánkért és királyunkért mindenki megilletődött szívvel gondol a nemes célért életüket áldozó vérének. Különösen halottak napján utul ki a szivekben a gyász fájdalma s az elszomorodott lélek csak Isten végtelen kegyelmében talál megnyugvást. Ez a könyvecske Prohászka Ottokár, Pázmány Péter, Gondócs Benedek és mások legszebb imáit és elmelkedéseit tartalmazza, melyek mind a halottakért bánkódó lélek vigasztalására íródtak. A hívő lélek nem találhat alkalmasabb munkát, mely őt Istenhez emelje és saját sebére nyihébb balzsamot csepegtessen, mint ez a szeretet és lelki emelkedtség legszebb szavaiban bővelkedő imakönyv.

SZÍNHÁZ.

A **Kissasszony fánya**. Drégely Gábor vigjátéka 3 felvonásban. A szerző ugyan énekes vigjátéknak nevezi, ezzel a jelzővel azonban csak olyan mértékben lehet megilletni, mint amennyiben a darab meséje előfordulhat az életben. Drégely darabját ugyanis kétféle szempontból lehet megítélni. Ha úgy fogjuk fel a darabot, hogy a valóságban ilyesmii elő nem fordulhat, az egész egy képtelenség, akkor azt kell mondani, hogy Drégely darabja rossz. Azt hisszük, azonban hogy az ilyesmit a multa licent alapján kell elbírálni s akkor szellemesen megírt vigjáték. Magyar alakok, magyar levegő, francia vigjátékkal vegyítve. S a befejezés? Határozottan frappáns s az ember jól mulat rajta. Körmondfont véglegysfogásról van szó a darabban, oly ügyességgel beállítva és összebogozva, hogy aki nem ismeri előre a darabot, mindent gondol, csak azt nem, hogy az egész az utolsó Verebly leány férjhezadásáért történik. Az após kiszólásából ugyan következtetni lehet valami huncutságra, de nem azt várja az ember, ami történik, s épen ebben van a vigjáték egyik főbirtéke.

— **E előadás az elsőerdűek közül való volt.** Kötűnő rendezéssel és jó betanulással ment mint a karikacsapás, ami a vigjáték előadásánál a legfontosabb. Erdemsorvzat szerint első helyen Császár, Falusvty és: Krémert kell említeni. Jó volt Fenyő is, bár a szerep kissé nem az "6 egyéniségének" való. Ziköt teljes dícséret ille i, ám bír néha több melegséget is várászolhatott volna játékaiba. Szendrőt ebben a szerepben találuk eddig a legjobbnak.

APROHIRDETESEK.

— **Elvesszet csütörtökön reggel a Mnion-utcaól a Deak Ferenc utcáig egy fekete ritkűl. Kérik a becsületese megtaláló horzba be a szerkesztőségbe hol 20 Korona jutalommal részestül.**

— **Kiadó két udvari szoba hozzátartozókkal azonnal vagy február 1-re.** Tudakozódni lehet Hatter 19. sz. alatt és ott egy mágtar azonnal kiadó, ami mindenfélére alkalmas.

— **Hazetadas Kgyv-utca 23. számú ház szabad kézöl eladó.**

— **Haszonterbe adatk 3 és ad buzaföld és két kszáló rét az 1916. gazdasági évi használatra kukorica termelésre tudakozni lehet Székesfehérvár, József-utca 3. szám alatt Almássy János zárgondnoknal.**

— **Egy ház szabadkézből eladó 2 réi, egy a sziget alatt, a másik a pónőfői határon feüll. Tudakozni Selyem-utca 43 sz. a.**

— **Karpitos munkákat utat és át-dolgozást, szókid kivételben készit: Turner Imre karpitos és diszitó Szent István-u. 3 sz.**

— **Egyszobás lakás azonnal kiadó Széchenyi utca 26. sz. a.**
Különbejáratu, kétágyas, butorozott szoba konyhának hasznáható előszobával kiadó. Cim a kiadóban.

Értesítés.

Van szerencsém a n. é. közönséget értesíteni, hogy a rézüstök igieglens pótlására raktáron tartok égetett, horganyozott mosóüstöket és vasbográcsokat mindenféle mértékben, ugyszintén az ilyenné dolgoknak cinezését is elvállalom.

Tisztelettel

Váli Ferenc

rézműves.

SIMOR-UTCA 1. SZ.
(Buzapiac.)

Telefon 233. — Tefon 233.

Pénteken és szombaton,
január hó 14 és 15 én:
:: FILMUJDONSÁG ::

Eredeti népszimű 3 felv.
Nagyszabású pótműsor

A hünbánó asszony.

Pénteken 2 előadás fél 7 és 9 órakor. Szomban 3 előadás 5, 7 és 9 órakor.

Van szerencsém a nagyérdemű közönség szives tudomására adni, hogy tübben horgonyozott mosóüstöket, bográcsokat, vasmoszarakat, zománczott lemezdedényi, mindenféle vasszerszám és építkezési anyagot, Ercnit palat, fasógalatt szenet, cementet, legjobb minőségű fedellemezt, fagy ellenálló habarcsot a legolcsóbb árban és legjobb minőségben szálltom. Saját érdeke tehát mindenkének, hogy szükséglete fedezése előtt dusan felszerelt raktáramat megtekintse.

Grósz Bernát, Rác-utca 5.
Telefonszám: 122.

LEGDIVATOSABB

lányka és női filz és tollak, virágok és bársony kalapformák. | mindennemű diszek.

Nagy választék szőrmegarniturákban.

Bőrcomode és sárcipők. Katonai felszerelés kapható

Kováts Antalnál Székesfehérvár, Városházter.